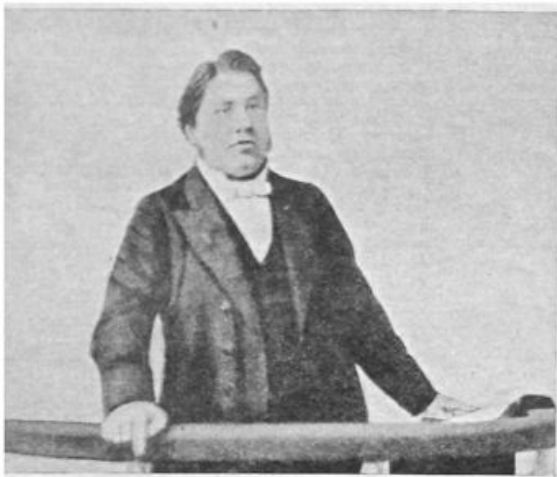

C. H. SPURGEON

DOOR
G. J. PEELEN

„DE MEEST BEGAAFDE PREDIKER DER 19e EEUW”

19 Juni 1934 is het honderd jaar geleden, dat de ver over de grenzen van zijn land beroemde Charles Haddon Spurgeon te Kelvedon (Essex) in Engeland werd geboren.

Zijn boeken en preeken verwierven ook hier te lande groote bekendheid en worden evengoed in de bibliotheken van predikanten, als in het kleine huisboekertje van een eenvoudigen Vcluwtschen boer aangetroffen, voor wien nog steeds de „Juweeltjes” van Spurgeon een goudmijn zijn.

De voorouders van Spurgeon waren Nederlanders, die als refuges, tijdens Alva's bloedig bewind in Holland, naar Engeland kwamen. Zijn jeugd bracht hij grotendeels bij zijn grootvader door, die predikant was. Zelf was hij, na zijn schooltijd in Colchester en Maidstone, onderwijzer in Newmarket en later in Cambridge (1850).

Diep getroffen door de preek van een plaatselijken methodisten-predikant, liet hij zich in 1850 in de kerk bij Isleham doopen, om zich spoedig daarna in zijn nieuwe woonplaats bij de Baptisten-gemeente aan te sluiten. Hij werd daar een actief lid van de evangeli-

gen. Terwijl een nieuwe gebouw werd, vergaderde men in Exeter Hall, dat evenals de nieuwe kapel terstond weer te klein bleek. En nog steeds werd de toeloop groot. Tienduizend hoorders en meer. Mannen en vrouwen uit alle lagen der bevolking.

Spurgeon en zijn bruid.

Toen dit niet maar een mode-gril bleek, maar de belangstelling eer grooter dan minder werd, waagde men het aan den bouw te beginnen van de Metropolitan-Tabernakel,

schillende zijn er zoo verspreid over de heele wereld en gedeeltelijk nog steeds in den handel.

En geen wonder dat ze troffen; dat doen ze nu nog, wanneer men ze nog eens naslaat, door hun kernachtig-raken, direct-aansprekende betoogtrant, vol pakkende beelden uit het dagelijksche leven, soms verrassend door hun plotseling opsprankelenden humor, of een boeiend weergegeven anecdote. Misschien doet de

satie-vereeniging, een „leekepredikers congregatie”, en trad als jongen van 16 jaar voor 't eerst op in een boerderij in de omgeving van Cambridge.

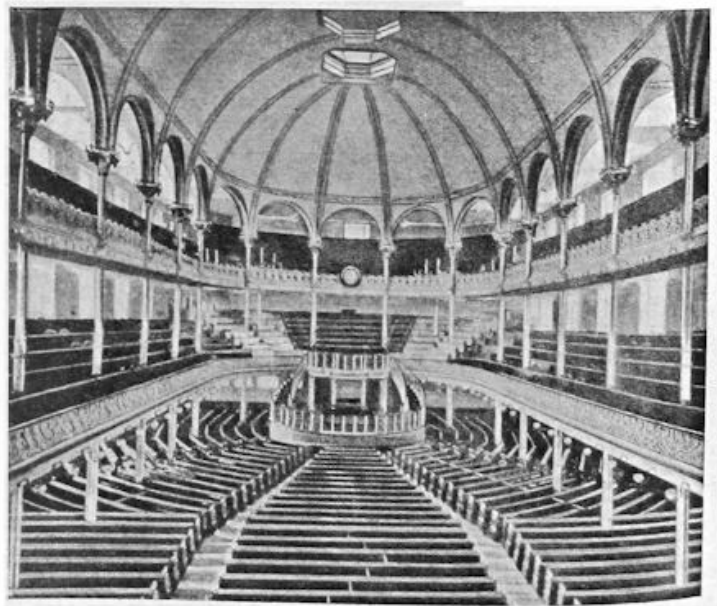
Deze eerste preek maakte hem terstond beroemd. Hij werd nu op vele andere plaatsen uitgenoodigd, en 't eind was, dat hij, de jonge man van amper 18 jaar, niet academisch gevormd, of in de theologie opgeleid, beroepen werd te Waterbeach.

Hij probeerde nu zich verder wetenschappelijk te bekwamen op theologisch gebied (op Stepney College), maar toen hij voor zijn eerste examen zakte, zag hij daarin een goddelijke waarschuwing tegen een wetenschappelijke opleiding. (Godgeleerd = door God geleerd). Intusschen steeg zijn roem als spreker.

In 1853 volgde een beroep, naar Londen, de New Park Street-Chapel, die in enkele maanden te klein geworden bleek om de schare hoorders, die toestroomde naar zijn pakkende, eenvoudige prediking, te ber-

Boven: De boerenwoning in de omgeving van Cambridge, waar Spurgeon voor 't eerst heeft gepreekt.

Rechts: De „tabernakel” in Londen.

Spurgeon's moeder.

een gebouw, dat ruim 30.000 pond sterling kostte, en voldoende plaats kon bieden aan de hoorders. In 1861 werd hij in gebruik genomen.

Natuurlijk wekte zijn groote populariteit veel nijd en bespotting. De eerste tien jaren van zijn optreden had hij de openbare meening geheel tegen zich. De dagbladen, de

„Times” vooraan, wijdten cynische artikelen aan hem, en zijn populariteit. Hij was onderwerp van caricatuur-teekeningen en moppen.

Spurgeon's vader.

En loos brandalarm, kwaadaardig van tevoren afgesproken, bracht in een tjok-volle godsdienstoefening een paniek teweeg, die 't leven kostte aan zeven personen, en velen ernstig verwondde.

Maar dit alles schaadde hem niet. Op zijn twee en twintigste jaar was hij de beroemdste en populairste prediker van geheel Engeland.

Toch was dat succes niet aan reclame-achtige kunstmiddelen te danken. Het was alles juist zoo sober mogelijk. Zonder toga, op een eenvoudig platform, zonder orgelbegeleiding, was alleen het gesproken woord hoofzaak. Korte preeken, van nog geen uur, geheel voor de vuist uitgesproken, op enkele punten, op een half blaadje papier gekrabbeld, na. Deze preeken werden in de kerk stenografisch opgenomen, door Spurgeon zelf des Maandags gecorrigeerd, en Dinsdags reeds bij duizenden en nog eens duizenden door zijn uitgevers Passmore & Alabaster verkocht. In schier alle protestantsche landen der wereld verschenen ook vertalingen van zijn preeken, die uitmunten door hun eenvoudige, frissche directheid. Meer dan 2500 verschillende zijn er zoo verspreid over de heele wereld en gedeeltelijk nog steeds in den handel.

vorm wat te veel Engelsch aan, maar de inhoud is zuiver, schriftuurlijk, en echt gereformeerd. Trouwens, naarmate hij ouder werd, werd ook zijn preekwijze soberder, meer ontdaan van rhetorische fraaiheden.

Dat hij terwille van zijn populariteit en naam en zijn succes als volsredenaar niet bereid was te marchandeeren met zijn gereformeerde geloofsovertuiging, bewees trouwens 't conflict met de Evangelische alliantie in 1855, en zijn afscheiding van de Baptisten-Unie in 1857, als gevolg van zijn bezwaren tegen Schriftcritiek en verwatering bij die Unie, die steeds meer in de richting van Arminianisme en Arianisme ging.

De tabernakel-gemeente bleef en werd steeds meer, onder Spurgeons indrukwekkende bearbeiding, een krachtig centrum van gezond geestelijk leven. Vele organisaties zagen ondertusschen door zijn zorgen en onvermoeid werken het licht, die uitgegroeid zijn tot thans nog bloeiende instellingen. Een opleidingsschool met hospitiun voor predikanten, een weesinrichting, een uitgeverij en colportage-bureau voor godsdienstige en gezonde ontspannings-lectuur, voor alle lagen der bevolking, en een tractaat-genootschap. Grote geldsommen, die hij bij verschillende gelegenheden van zijn gemeenteleden en vereerders ontving, vereenigde hij tot een fonds voor gratis boeken, ten behoeve van onvermogene studenten en predikanten.

Zoo stelde deze eenvoudige, doch door God zoo „singulier” begaafde prediker heel zijn leven, zijn woord, zijn pen, zijn krachten, en zijn geld, in dienst van Koning Jezus, bezielde als hij was van de zendingsidee: predikt het evangelie aan alle creaturen.

Tegen het eind van zijn leven leed hij aan jicht, waardoor hij gedwongen werd tot lange rustkuren.

31 Januari 1892 stierf hij te Mentone. Hij werd in Londen begraven.

Zijn faam als prediker en zijn vele werken hebben hem overleefd.

't Bekendst zijn z'n „Schatkamer Davids” (een verklaring der psalmen) en zijn commentaren op het Evangelie van Mattheüs, Het Hooglied, en de Gelijknissen.

De arbeid en de lichamelijke ontwikkeling staan in het centrum der bemoeiingen van de Hitler-regueering. Voor jonge handwerk- arbeiders en boeren werden onlangs verschillende onderlinge wedstrijd- en boerenwedstrijden, in het midden van dien in het ver- vaardigen van vischnetten. Rechts onder de deelnemers aan den „Hindenburg-marsch” in uniform en volledige uitrusting der S.A.- en S.S.-mannen.

(Slot van pag. 375.)

„Simon, kind, jongen, waar kom je vandaan? Moet je morgen weer vroeg weg? Hoef je niet bij je vriend te logeren? De kamer is hier klaar voor je.”

„Oma,” lacht hij, „ik zal 't U allemaal vertellen, maar eerst m'n dorst lesschen. 't Is zóó heet buiten en de treinen waren stampend vol. Ik heb van Rotterdam af helemaal moeten staan.”

„Natuurlijk, jongen,” haast ze. Wég is de verlatenheid. Simon is er, Simon, waar ze zóóveel van houdt, dien ze bemoederen mag en verzorgen. Ze weet nog niet eens, waarom hij hier is, en of hij morgen blijven zal. Ze weet er niets van. Hij is er. En dat is voldoende. Dat is op dit oogenblik nog voldoende. En ze zet verse thee en ze maakt een glas eigen-gemaakte sinaasappel-limonade klaar en uit den kelder haalt ze een vruchtenslaatje. Dat geeft ze hem alvast. „Heb je al gegeten?” informeert ze bezorgd. Met een mondvol ananas schudt hij van nee. Dan dekt ze, onaandoenlijk voor z'n afwerende gebaren en mompelingen. Ze snijdt brood en bakt een paar eieren met ham. En als hij even later als een wolf aanvalt, kijkt ze glunderend toe.

Zóó is het goed. Ze moet even denken aan een avond vóór Hemelvaart, nù jaren geleden, toen haar eigen kinderen zoo zaten, Bab en Koen en Frans. Maar dit is een volledige vergoeding voor alles wat ze missen moet.

Als Simon genoeg heeft, ruimt ze af. Het is al laat, maar ze gaat tegenover hem zitten. En hij begrijpt, dat ze wacht op z'n verklaring van z'n onverwachte en plotselinge komst. Het is niet veel wat hij vertelt.

„Ik moest hier zijn, Oma,” zegt hij eenvoudig. „Ik weet niet, wat me er precies toe dreef. Maar ik voelde, dat ik m'n vrienden moest laten schieten en bij U zijn. En nu ben ik er en ik ben er zoo blij om. Hier

hoor ik. Maar waar zijn vader en moeder en oom Jaap en oom Frans en tante Lies en tante Bab en...” zegt hij opeens verwonderd.

Maar ze negeert zijn vraag en zegt dringend, maar trillend: „Voelde je, dat je hier moest zijn, bij mij?”

„Ja,” antwoordt hij verlegen, verbaasd om haar bevende stem.

„Vader en moeder komen niet en de ooms en tantes ook niet. Ze moesten ergens anders heen,” verklaarde ze dan.

„O,” zegt hij, maar het klinkt heftig. „en laten ze U dan alleen, heelemaal alleen op zóó'n dag?” Maar hij zwijgt direct. Zelf was hij niet beter, wou eerst ook wegblijven. Nee, hij had vanmorgen opeens gevoeld: bij Oma hoorde hij. Hij weet, dat hij een bijzondere plaats inneemt in Oma's hart. En dan moest hij hier zijn. Hij vermoedt van haar verlatenheid meer dan ze denkt. Hij ziet scherper dan ze weet. „Wat is het hier altijd fijn,” zegt hij warm en dankbaar.

Dien avond nog geeft ze hem Heine's Liederbundel en het gouden horloge. En ze geniet zóó van zijn spontane blijdschap, dat ze er tranen van krijgt in haar oogen. „Draag het met evenveel zorg als je Grootvader, jongen,” zegt ze. Hij knikt alleen.

Ze bespreken den morgen: eerst naar kerk, sàmen! Dan gezellig koffie-dinken en eten. „En dan 's mid-dags maken we een fijnen auto-tocht. Oma. Ik huur een wagen en rijd U wàrlangs U wilt.”

„Kom,” zegt ze lachend, „ik zal je eens voor dezen keer in den kelder laten neuzen en je laten zien wat je morgen krijgt.” En daar vertelt ze hem van haar plan om Rika en Ans den boel mee te geven Vrijdag-morgen.

„Nou,” lacht hij, „d'r zal weinig overblijven. Ik eet voor twee maanden vooruit.”

• • •

Alleen op haar kamer, denkt ze aan de verrassing, die haar bereid is. Hoe klein was haar blijdschap over het feit van de Hemelvaart, omdat ze verward raakte in haar teleurstellingen. En nadat ze den vrede gevonden had en Hemelvaart goed vieren kon, geeft God haar dezen onverdienden zegen: tóch niet alleen in haar groote huis, tóch niet met leege handen zitten, omdat haar zorg en haar moederlijkheid overbodig zijn. Tóch niet. Want Simon is gekomen, niet omdat hij geen onderdak vinden kon en z'n toevlucht nemen moest tot haar. Maar omdat hij voelde, dat ze recht had op haar kinderen, en ook omdat hij haar noodig had.

Haar taak is niet ten einde nog. Zoolang één van haar kinderen of kleinkinderen haar zorg en haar liefde behoeven, is ze te vinden.

En weer bidt ze om haar taak, maar haar bidden is eerst eenvoudig en nederig danken: „O, Vader in den Hemel, ik dank U, dat ik mijn taak nog mag uitvoeren. Gebied er Uw zegen over. Amen.”

WIST U . . .

dat het Britsche Bijbelgenootschap den Bijbel in het Worrora-dialect liet verschijnen, hoewel slechts een duizendtal Australiërs dit uiterst moeilijke dialect spreekt;

dat in dit Worrora-dialect de naam Jezus niet kan worden geschreven, omdat dit dialect geen s-klank kent, en men daarom voor deze vertaling de ch moest gebruiken;

dat dit de vijfde vertaling is in een Australisch dialect?